

vember 1879. En Lovs rettlige Følger kan naturligvis ikke indtræde, før den selv er traadt i Kraft. Men alt dette er jo i Virkeligheden Smaating, med hvilke jeg ikke skal opholde det høie Thing under Sagens 1ste Behandling. Bortset fra den Udsættelse, som jeg ganske vist har at gjøre med Hensyn til § 2 i dens Anvendelse paa de alt bestaaende Sparekasser, forekommer Lovforslaget mig i det Hele paa fyldestgjørende Maade at løse en i og for sig vanskelig Opgave, og jeg skal derfor tillade mig at anbefale det til videre Fremme.

Fallesen: Det ærede Medlems Udtalelse af Tilfredshed ved, at dette Lovforslag er forelagt, kan jeg ganske tiltræde. Det berører jo Forhold af saa overordentlig stor økonomisk Betydning, at det er at antage, at det høie Thing gjerne vil se, at de komme under Kontrol, naar der blot bliver taget det rette Hensyn til alle Sider, og det forekommer mig i det Hele er taget i Lovudkastet. Der kan vel nok være dem, der mene, at da, som fandt er, vore Sparekasser hidtil have havt Befolkningens Tillid, var der ikke nogen særlig Grund til, saalænge der ikke havde viist sig større Misligheder, end der hidtil ere komne frem, at røre ved disse Forhold. Det er jo saa, at Sparekasserne hidtil have havt dygtige Bestyrere og fremdeles vistnok villesaa dem; Grunden dertil ligger i vore smaa Forhold. Det er jo i Almindelighed ikke helbigt at have smaa Forhold, men ubertiden kan det dog ogsaa have sine gode Sider. Hos os kjender man hinanden saa godt, at det ikke vilde være muligt i en mindre By eller Sogneraadskreds for en Mand at oprette en Sparekasse, naar han ikke var fuldstændig sikker paa, at han hos Befolkningen blev anset for en hæderlig, redelig og veberhæftig Mand. Det, at det netop er saadanne Mænd, der som gennemgaaende Regel staa som Bestyrere af vore Sparekasser, er naturligvis Grunden til, at Alt hidtil er gaaet godt, skjøndt de have kunnet handle fuldstændig ubudent. Der er nu imidlertid indtraadt Forhold, som have gjort, at Sparekasserne egentlig have forladt det, som de oprindelig vare stiftede for, og som dette Lovforslag synes at ville føre dem tilbage til, nemlig til at være Sparekasser for de smaa Sparere, for dem, der med deres smaa Midler ville søge at sikre sig en Forsørgelse i Alderdommen eller paa anden Maade efter Evne at samle sig en større eller mindre Sum til et eller andet Formaal. Man er efterhaanden kommen til at anvende Sparekasser tilbøds som Banker, og det, at der er opstaaet saa overordentlig mange Sparekasser, har atter gjort, at der er kommen en Konkurrence, der i Forbindelse med den Konkurrence, som Pengeinstitutterne have ydet, har bevirket, at man har givet en større Indlaansrente, end Sparekasserne egentlig bør give, da det Principale for dem altid

bør være Sikkerhed. En anden Følge har været, at de ubertiden have anlagt deres Penge i Gs-fekter, der ikke ere fuldstændig solide. Det er jo derpaa, at Lovforslaget vil raade Bod, og det finder jeg meget hensigtsmæssigt. Dette ubeluffer imidlertid ikke, at jeg kan have en eller anden Bemærkning at gjøre ved Enkeltighederne i Loven, idet jeg tror, at det kan være hensigtsmæssigt, at man ved første Behandling af en Lov som denne berører slige Enkeltheder, for at det Udvalg, som jo efter vor Etik evident vil blive nedsat, kan tage Ens Betragtninger under Overveielse, for saa vidt det maatte finde, at de have nogen Betydning. Den i § 1 nævnte Begunstigelse, som ogsaa det ærede Medlem berørte, nemlig at kunne tage indtil 5 pCt. i aarlig Rente af Udlaan mod Pant i faste Eiendomme, er jo kun en ganske lille Begunstigelse, thi, hvis jeg ikke tager feil, kan man nu faae denne Bevilling, uden at det koster det Allermindste, og den negtes aldrig. Man kan blot ved at skrive et Brev faae denne Ret, og hele den Ret, der tillægges Sparekasserne, bestaar altsaa kun i, at de Medlemmer, der henvende sig til dem om Laan, ikke behøve at skrive dette Brev. Det er det Hele; men det er jo muligt, at det alligevel kan have sin Betydning, skjøndt jeg ifjor, da der var Spørgsmaal om at give Bevillingen gratis, opfattede det saaledes, som at dens Beholdelse nærmest byggedes paa statistiske Hensyn, som jeg for min Del ogsaa gjerne ser, at man tager, og jeg forudsætter ogsaa, at man samtidig med, at man giver Sparekasserne denne saakaldte Begunstigelse, tillige paalægger dem den Forpligtelse at gjøre Indberetning om, naar der udlaaes Penge mod Pant i faste Eiendomme. Forfjellen vil da kun være den, at det i det ene Tilfælde er Sparekasserne, der gjøre Meddelelsen, medens det i det andet Tilfælde er den, der laaner, der gjør Meddelelsen ved at skrive et Brev. — § 3 staaer der med Hensyn til Antallet af de Medlemmer, der skulle være i Bestyrelsen, at dette i en Sparekasse for et mindre Distrikt, for en enkelt Sogneraadskreds skal være mindst 5 Medlemmer, og at den for andre Sparekassers Vedkommende skal være mindst 9 Medlemmer. Dette „mindst 5 og 9“ ubeluffer altsaa ikke, at der jo kan være et meget større Antal Bestyrere end baade 5 og 9, og efter min Erfaring — og jeg er vis paa, at de Herrer ville sige, at de have gjort en lignende Erfaring — vil enhver af Bestyrerne søle sit Ansvar des mindre, af jo flere Medlemmer Bestyrelsen bestaar. Naar der er en stor Del Bestyrere i en Sparekasse, saa blive de dog, hvor retsindige og dygtige Mænd de end ere, let borte fra et Møde, idet de sige: der vil være nok, der komme i Aften; kort sagt, det Ansvar, den Enkelte har, udbiødes. Det er maaske en feil Opfattelse; men jeg vilde være fuldkommen tilfreds, hvis der stod 3 for de mindre og 5 for de større. Det maa nemlig ikke glemmes, at der